
PWYLLGOR CRAFFU GOFAL ARBENNIG 04.09.17

Yn bresennol: Y Cynghorydd Eryl Jones-Williams – Cadeirydd
Y Cynghorydd R. Medwyn Hughes – Is-gadeirydd

Y Cynghorwyr: Annwen Daniels, Anwen J. Davies, Beth Lawton, Elfed P. Roberts ac Angela Russell.

Hefyd yn Bresennol: Morwenna Edwards (Cyfarwyddwr Corfforaethol), Aled Davies (Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant), Sion Huws (Uwch Gyfreithiwr (Corfforaethol), Gareth James (Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu), a Glynda O'Brien (Swyddog Cefnogi Aelodau).

Eraill a Wahoddwyd:

Yn cynrychioli Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr:

Gary Doherty – Prif Weithredwr
Ffion Johnstone – Cyfarwyddwr Ardal y Gorllewin
Wyn Thomas – Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gofal Cychwynnol
Chris Rudgley – Dirprwy Reolwr Gweithredol Ardal (Gorllewinol)
Dr Siôn Jones, Ymgynghorwr Pobol Hyn
Dr Salah Elghenzai, Cyfarwyddwr Meddygol (ardal Gorllewin)
Karen Bampfield, Arweinydd Nyrsus Cymunedol (Meirionnydd)
Eirian Wynne – Swyddog Ymgysylltu
Kathryn Cummings – Swyddog Cyfathrebu

Yn cynrychioli Pwyllgor Amddiffyn Ysbyty Coffa Ffestiniog:

Mr Geraint Vaughan Jones
Dr Walt Evans
Y Cyng. Linda Ann Wyn Jones
Y Cyng. Glyn Daniels

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr E. Selwyn Griffiths, Peter Read, Dewi Wyn Roberts a W. Gareth Roberts (Aelod Cabinet Oedolion, Iechyd a Llesiant) .

Hefyd yn ymddiheuro oherwydd eu bod yn datgan buddiant personol: Y Cynghorwyr Elin Walker Jones, Dafydd Owen a Rheinallt Puw.

1. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

- (i) Datganodd y Cynghorydd Eryl Jones-Williams fuddiant personol gan ei fod yn cynrychioli'r Cyngor ar Gyngor Iechyd Cymuned Gogledd Cymru ac yn dilyn

arweiniad gan yr Uwch Gyfreithiwr bod ganddo rwydd hynt i drafod y materion dan sylw.

- (ii) Datganodd y Cynghorydd Linda Ann Wyn Jones nad oedd yn medru cymryd rhan fel aelod o'r pwyllgor yn dilyn arweiniad gan y Swyddog Monitro a'i bod yn bresennol ar ran Pwyllgor Amddiffyn Ysbyty Coffa Ffestiniog.

4. **CYFLWYNIADAU - ADDASRWYDD DARPARIAETH IECHYD ARFAETHEIDG AR GYFER TRIGOLION BLAENAU FFESTINIOG**

Eglurodd y Cadeirydd bod y cyfarfod arbennig hwn wedi ei alw yn deillio o Rybudd o Gynnig gan y Cynghorydd Glyn Daniels yng nghyfarfod y Cyngor ar 15 Mehefin 2017 fel a ganlyn:

'Rwyf yn cynnig bod Cyngor Gwynedd yn cefnogi Pwyllgor Amddiffyn Ysbyty a thrigolion Blaenau Ffestiniog i bwysu ar Fwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr ac awdurdodau perthnasol er sicrhau bod cyfleusterau priodol ac angenrheidiol yn yr ysbyty newydd sy'n cael ei godi yn y dref.

I'r perwyl hyn, golygaf fod cyfleusterau sy'n arferol i'w canfod mewn ysbytai lleol, megis uned pelydr x, mân ddamweiniau a nifer ddigonol o welyau i gleifion preswyl. O ystyried fod Blaenau Ffestiniog y drydedd dref fwyaf yng Ngwynedd, ac hefyd fod ymateb y mwyafrif llethol o'r trigolion mewn refferendwm diweddar yn mynnu fod y dref yn haeddu gwell triniaeth, credaf nad oes unrhyw reswm i'r Cyngor beidio cefnogi'r cynnig hwn.

PENDERFYNWYD cyfeirio'r mater yn syth i'r Pwyllgor Craffu Gofal a'i drafod cyn gynted ag y bo'r modd."

Croesawyd a gwahoddwyd cynrychiolwyr o Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a Phwyllgor Amddiffyn Ysbyty Coffa Ffestiniog i gyflwyno gwybodaeth a thystiolaeth berthnasol ynglyn ag addasrwydd y ddarpariaeth iechyd arfaethedig ar gyfer trigolion Blaenau Ffestiniog a'r cylch.

(A) Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

(i) Nododd Prif Weithredwr, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, ei fod yn gwerthfawrogi pwysigrwydd y mater hwn ac yn yr un modd bod gan y Bwrdd Iechyd gwestiynau i'w hateb. Tra'n cydnabod bod rhywfaint o hanes i'r mater, hyderir y bydd yr adroddiad a gyflwynir yn gosod rhesymeg y Bwrdd Iechyd o ran adolygu'r gwasanaeth, goblygiadau'r adolygiad hwnnw o ran ceisio cyrraedd pwynt lle ceir ystod well o wasanaethau ar draws Gogledd Cymru a rheiny mor effeithiol a chynaliadwy a phosibl. Hefyd, nodar adroddiad o safbwynt symud ymlaen lle mae'r Bwrdd Iechyd yn credu y bydd y Ganolfan Iechyd newydd yn eu galluogi i ddatblygu gwasanaethau newydd fel anelir ar draws Gogledd Cymru gyfan. Nid yw'r gwasanaethau newydd hyn yn seiliedig ar welyau, ond byddent yn effeithiol ac yn gynaliadwy o fewn y clinigau arfaethedig yn y Ganolfan Iechyd newydd. Un pwynt sylfaenol y mae'n rhaid i'r Bwrdd Iechyd ei dderbyn ydoedd eu bod wedi gwneud rhai newidiadau gan roi yr argraff y byddai rhai pethau ar waith cyn gwneud y newidiadau hynny. Roedd hyn yn gangymeriad ar ran y Bwrdd Iechyd ond wedi dweud hynny, roedd y Prif Weithredwr o'r farn bod y rhesymeg a sefydlwyd gan y Bwrdd Iechyd yn gadarn ac mae'n ymddangos ei fod yn gweithio'n dda mewn manau eraill. Gobeithir y bydd pobl yn gweld y Bwrdd Iechyd yn cyflawni ei

ymrwymiadau a'r darlun mwy positif o symud ymlaen pan fydd y gwasanaethau newydd yn weithredol fel rhan o'r Ganolfan Iechyd.

(ii) Cyfeiriodd Ffion Johnstone, Cyfarwyddwr Ardal y Gorllewin, at y strwythur arfaethedig sef ceisio cael gofal yn agosach at gartrefi unigolion drwy greu hybiau cymunedol o fewn y cymunedau. O ran cysondeb a diogelwch i'r claf ceisir cael yr un gwasanaethau iechyd o fewn yr un amseroedd agor yn yr hybiau cymunedol ac o fewn taith 40 munud mewn cerbyd i gleifion ar draws Gogledd Cymru. Nodwyd bod gwasanaethau pelydr-x ynghyd â gwasanaethau mân-anafiadau ar gael o 9.00 a.m. tan 5.00 p.m. ddydd Llun i ddydd Gwener yn yr hybiau cymunedol. O safbwynt Blaenau Ffestiniog, bwriedir sefydlu canolfan integredig iechyd a gofal a fydd yn cynnwys gwasanaethau iechyd, gofal ynghyd â'r trydydd sector. Nodwyd ymhellach y bwriedir cynnal clinigau newydd yn y Ganolfan megis y galon, ysgyfaint, ehangu gwasanaethau anabledau dysgu a gofal lliniarol.

(iii) O ran strategaeth yn y gymuned, adroddodd Dr Sion Jones, Ymgynghorwr yng ngofal yr henoed yn Ysbyty Gwynedd, ar y ffordd ymlaen i gynnig gwasanaeth mwy personol i unigolion yn eu cartrefi. Nododd bod eiddilwch a niferoedd pobl hŷn yn cynyddu mewn cymunedau ac yn aml nid oedd mynediad i ysbyty yn ddelfrydol i rai o'r unigolion. Ceisir datblygu gwasanaeth i ymdrin ag unrhyw argyfwng yn y gymuned a medru darganfod eiddilwch yn gynnar. Cyfeirwyd at esiampl lwyddiannus o drefniadau sef Model MEC (Môn Enhanced Care) gyda thîm o arweinyddion meddygol yn cynnwys un Meddyg Teulu rhan-amser, 2 nyrs ynghyd â chynorthwyddion gofal iechyd a oedd wedi gweld oddeutu 250 o gleifion yn y gymuned dros y flwyddyn diwethaf. Hyderir y gellir ehangu'r model ar draws ardaloedd eraill yng Ngwynedd ond ei fod yn anodd oherwydd cyfyngiadau cyllidol a recriwtio.

(iv) Ychwanegodd Cyfarwyddwr Ardal y Gorllewin bod y Bwrdd Iechyd wedi datblygu achos busnes ac yn dilyn proses ymgynghori cymeradwywyd y cynllun i ddatblygu Canolfan Integredig ym Mlaenau Ffestiniog gan Lywodraeth Cymru. O ran yr argymhellion, penderfynwyd i gau gwelyau cleifion yn Ysbyty Coffa Ffestiniog a chytunwyd i agor chwe gwely ychwanegol yn Ysbyty Alltwen. Dros bedair blynedd gwelwyd nifer cyfartalog y cleifion o Flaenau Ffestiniog a dderbyniwyd bob mis i Ysbyty Alltwen rhwng 5.3 ac 8 ac sydd yn unol â'r capasiti chwe gwely ychwanegol a agorwyd. O safbwynt gofal yn y cartref darparwyd adnoddau ychwanegol sylweddol mewn nyrsio, gwasanaethau cymdeithasol, y trydydd sector a chefnogaeth weinyddol. Yng nghydestun capasiti cartrefi nyrsio / preswyl, nodwyd bod prinder yn genedlaethol a rhaid edrych ar modelau gwahanol. Sefydlwyd tri gwely yng Nghartref Gofal Preswyl Bryn Blodau i ofal camu i fyny / i lawr ac fe ddefnyddir rhain 80% o'r amser.

'Roedd y gwasanaeth pelydr-x a'r gwasanaeth mân-anafiadau yn Ysbyty Coffa Ffestiniog yn anghynladwy a bellach darparir gwasanaeth pelydr-x 5 diwrnod yr wythnos a bwriedir ymestyn yr oriau agor gwasanaeth mân-anafiadau hyd at hanner nos 7 diwrnod yr wythnos yn Ysbyty Alltwen.

(v) Esboniodd Karen Bampffield, Arweinydd Nyrsus Cymunedol (Meirionnydd), ar yr ochr weithredol drwy nodi bod tim o staff yn gweithredu yn ardal Blaenau Ffestiniog gydag oddeutu 166 o gleifion fel rhan o'r achosion. Derbyniodd oddeutu 34 o unigolion gofal lliniarol yn y gymuned y flwyddyn diwethaf. Nodwyd bod sgiliau'r nyrsus wedi eu uchafu i drin cleifion yn y gymuned. Pan fydd y Tim yn symud i'r Ganolfan Coffa byddent yn rhannu swyddfa gyda swddogion Gwasanaethau Cymdeithasol fel bo modd cydweithio i symud y strategaeth ymlaen.

I gloi, nododd Cyfarwyddwr Ardal y Gorllewin bod y Bwrdd Iechyd wedi ceisio symud ymlaen gydag strategaeth ar gyfer y gymuned a sicrhau gwasanaethau diogel ond drwy wneud hyn wedi gorfod lleihau y nifer o ysbytai er mwyn uwch sgilio staff.

(B) Rhoddwyd cyfle i Aelodau'r Pwyllgor Craffu holi cynrychiolwyr y Bwrdd Iechyd.

(i) Mewn ymateb i ymholiad ynglyn â chysondeb y ddarpariaeth ar draws Gwynedd ac a oedd tystiolaeth i gyfiawnhau hyn, nododd Prif Weithredwr y Bwrdd Iechyd bod hyn yn anodd i'w ateb. Esboniodd bod y Bwrdd Iechyd wedi ceisio gosod y canolfannau Cymunedol er mwyn i bobl allu cael mynediad i gyfleusterau o fewn 40 munud o amser teithio. Mae'n anodd cymharu, ond ar yr adeg, gwnaed y penderfyniad o ran lleoliad y canolfannau cymunedol gan y Bwrdd Iechyd yn seiliedig ar ddwysedd poblogaeth a'r dalgylch. Nodwyd ymhellach, o ran cofnod, y dylai'r Bwrdd Iechyd feddu ar y data gweithgaredd.

(ii) Cyfeiriwyd at sylw wnaed mai dim ond 2 glaf ar gyfartaledd a fynychwyd Uned Man Anafiadau Ysbyty Alltwn a gofynnwyd faint o gleifion sydd yn mynd i Ysbyty Gwynedd Bangor. Mewn ymateb, nodwyd ar gyfartaledd bod oddeutu 5% o'r Gorllewin yn cael eu cyfeirio i Ysbyty Gwynedd. Ychwanegwyd bod Metron Ysbyty Alltwn ar hyn o bryd yn tynnu allan criteria ar gyfer ymweliadau i'r Uned Man-anafiadau ac yn edrych ar fodd i'r gwasanaeth allan o oriau gydweithio gyda'r Uned Man-anafiadau.

(iii) Gofynnwyd faint o hir ar gyfartaledd mae unigolion yn aros mewn ysbytai cymunedol. Mewn ymateb, ar gyfartaledd nodwyd mai 26.2 diwrnod yw'r arhosiad yn Ysbyty Alltwn a rhestrwyd y ffigurau isod dros gyfnod o bedair blynedd:

2013/14	-	29.5
2014/15	-	24.3
2015/16	-	21.3
2016/17	-	31.8

(iv) O ystyried poblogrwydd Blaenau Ffestiniog erbyn hyn gydag ymwelwyr yn cymryd rhan yn y gweithgareddau awyr agored sydd ar gael yn yr ardal byddai'n synhwyrol i gael unedau pelydr-x ac mân-anafiadau ym Mlaenau.

Mewn ymateb, nodwyd ar yr adeg y gwnaed y penderfyniad ynglŷn â lleoliadau'r canolfannau, ystyriwyd lefel y gweithgaredd sy'n mynd drwy'r adran fân anafiadau bryd hynny. Tra'n cydnabod bod pethau wedi datblygu ac efallai bod mwy o alw ond bod y gwasanaeth man-anafiadau ar gael yn Ysbyty Alltwn. Fodd bynnag, o ran arfer gorau cyfredol wrth ymdrin ag anafiadau pen, anafiadau soced llygaid, mae'r rhain wedi newid dros y blynyddoedd, ac felly fe'u cyfeirir at adran damwain ac argyfwng mwy. Mae model gwasanaeth y Bwrdd Iechyd ar hyn o bryd yn nodi y byddai cleifion yn mynd i Ysbyty Alltwn ac yna ymlaen i Fangor, os oes angen.

(v) Gofynnwyd a yw trigolion ardal Ysbyty Alltwn yn cael eu hamddifadu o welyau yn yr Ysbyty o ystyried bod trigolion ardal Blaenau Ffestiniog yn cael eu cyfeirio yno? Mewn ymateb, cadarnhawyd bod 6 gwely ychwanegol ar gael yn Ysbyty Alltwn ar gyfer y galw.

(vi) Mewn ymateb i ymholiad ynglyn â dyfodol ysbytai cymunedol, nodwyd mai'r bwriad ydoedd cael hybiau integredig a chydweithio gyda'r Gwasanaethau Cymdeithasol ac eraill megis y trydydd sector, a chanolbwyntio ar ofal yn y cartref.

(vii) Gofynnwyd faint o straen sydd ar Ysbyty Gwynedd yn nhermau rhyddhau gwelyau lle gwelir y gall ambell glaf fod yn mynd yn nes at gartref. Cadarnhawyd bod cydweithio gyda Ysbyty Gwynedd i dynnu cleifion allan i'r gymuned. Ychwanegwyd bod gan y Bwrdd lechyd dîm aml-asiantaethol gwych yn gweithredu ym Mlaenau Ffestiniog.

(viii) Gofynnwyd a yw'r tai ym Mlaenau Ffestiniog yn addas ar gyfer gofal yn y cartref ac yn benodol ar gyfer rhoi gwelyau ysbyty ynddynt o ystyried maint rhai o'r tai, grisiau, a.y.b. Mewn ymateb, esboniwyd bod Cydlynwyr Rhyddhau o Ysbyty yn ymchwilio i'r hyn sydd ar gael. Fodd bynnag, roedd yn fwrdd i'r Bwrdd lechyd edrych ymhellach i ddarpariaeth tai gofal ychwanegol.

(ix) Nodwyd y cyflwynwyd cais cynllunio am 26 o dai gofal ychwanegol yn Llan Ffestiniog a gafodd ei wrthod gan awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, a gofynnwyd a oedd y Bwrdd lechyd wedi cymryd hyn i ystyriaeth pan gaewyd Ysbyty Coffa Ffestiniog. Mewn ymateb, nodwyd na fu i'r Bwrdd lechyd gau'r ysbyty oherwydd yr uchod.

(x) Gofynnwyd petai modd newid y penderfyniad a sefydlu Ysbyty Cymunedol ym Mlaenau Ffestiniog, beth fyddai'r effaith ar ysbytai neu wasanaethau eraill o fewn Gwynedd. Mewn ymateb, nodwyd bod lleoliadau yr hybiau cymunedol yn seiliedig ar bellteroedd teithio i unigolion dderbyn triniaethau h.y. taith o 40 munud. Nodwyd bod teithio o Flaenau Ffestiniog i Ysbyty Alltwn yn 13.5 milltir oddeutu 20 munud o deithio, gyda theithiau o Bala i Dolgellau yn fwy, Aberdaron i Bryn Beryl yn fwy ac felly byddai rhaid i'r Bwrdd lechyd ail-fapio y pellteroedd ar draws Wynedd gyfan. Ychwanegwyd y byddai'r Bwrdd lechyd yn cael anhawster i recriwtio staff ar gyfer mwy o hybiau cymunedol na'r hyn a fwriedir sef 10. Yn ogystal, bydd y model yn galluogi gwell gofal rhagweithiol yn y cartref i gleifion a fydd yn osgoi iechyd unigolion i waethygu ac mewn rhai achosion yn osgoi gorfod mynd i ysbytai.

(xi) Cydnabuwyd nad oedd yn bosibl gofalu am bob claf yn y cartref, ac y byddai'n rhaid mewn rhai achosion i unigolion orfod mynd i ysbytai o'u cymunedau. Pe byddai claf angen gofal dwys, yna byddai'n ofynnol mynd i ysbyty. Fodd bynnag, mai'n rhesymol i'r Bwrdd lechyd ddarparu y gwasanaeth gorau hyd eithaf ei allu a bod mwy y gellir ei wneud i atal unigolion ddirywio a bod yn rhaid gwneud ymdrech i gael y nifer cywir o unedau yn y lleoliadau cywir i gwrdd a'r anghenion.

(xii) Gofynnwyd ai natur daearyddol Gwynedd oedd y broblem ac oni fyddai'n rhesymol cael mwy o ysbytai cymunedol i ymateb i'r anghenion? Mewn ymateb, cydnabuwyd bod natur ddaearyddol y sir yn creu mwy o sialens i'r Bwrdd lechyd ond rhaid ystyried hefyd sgiliau ymarferwyr ynghyd a chlориannu yr hyn sydd ar gael yn lleol. Teimlwyd bod y Bwrdd lechyd wedi ystyried yr opsiynau gorau bosib ar gyfer y lleoliadau cywir i'r hybiau cymunedol.

Ychwanegwyd bod y nifer o dderbyniadau i Ysbyty Alltwn wedi gostwng 34% lle gwelwyd oddeutu 97 yn cael eu derbyn i'r ysbyty yn 2014/15 ac 34 yn y flwyddyn diwethaf, a hyn oherwydd y gwasanaeth nyrsio cymuned sydd wedi ei gyflwyno ym Mlaenau Ffestiniog ac ar gael bedair awr ar hugain 7 diwrnod o'r wythnos a'r ffaith bod cleifion yn cael gofal yn eu cartrefi.

(xiii) Mewn ymateb i faint o fethiannau clinigol sydd wedi digwydd oherwydd bod Ysbyty Blaenau ar gau, nodwyd nad oedd dim methiant wedi ei nodi yn achos Blaenau Ffestiniog.

(xiv) Gofynnwyd sut fydd y gwasanaeth yn cymharu hefo llefydd / ardaloedd eraill o fewn Gwynedd a sut y byddir yn mesur llwyddiant y Ganolfan Coffa.

Nodwyd bod dipyn go lew o glinigau yn mynd i agor a bod rheidrwydd ar y Bwrdd Iechyd i gynhyrchu adroddiadau arfarnu i Lywodraeth Cymru ar y prosiect. Byddir hefyd drwy'r Swyddog Ymgysylltu yn derbyn adborth gan staff y Ganolfan a'r defnyddwyr ac yn ymdrin ag unrhyw gwynion a dderbynnir. Ychwanegwyd y derbyniwyd llythyrau o gymeradwyaeth am y gwasanaethau sydd yna'n barod.

(xv) Gofynnwyd a oedd tystiolaeth bod pobl wedi derbyn triniaeth ers i'r Ysbyty gau wedi profi unrhyw anhawster / pryder?

Mewn ymateb, cydnabuwyd bod y cwestiwn yn anodd i'w ateb heb edrych ar yr oll gwynion. Fodd bynnag, nid oedd dim byd yn edrych yn wahanol nag sydd mewn ardaloedd eraill yng Ngwynedd. Nodwyd ymhellach bod yr un clinigau yn bodoli cyn i'r Ysbyty gau, ac oriau gwaith y nyrsus wedi ehangu, a'r ddarpariaeth uned pelydr-x a mân-anafiadau ar gael yn Ysbyty Alltwen.

(xvi) O safbwynt parch, gwasanaethau, positifrwydd, a gwerth am arian i drigolion Blaenau Ffestiniog, nododd Prif Weithredwr y Bwrdd Iechyd ei fod wedi cael y parch mwyaf posibl i bobl y Gymuned a staff Betsi. Teimlai'n bositif pan fydd y Ganolfan newydd ar waith, yn enwedig gyda mwy o glinigau. Nododd ei fod wedi cael profiadau mewn mannau eraill lle cafodd heriau eu diwallu a gwerthfawrogi bwyntiau a wneir gan bobl. Roedd 13 o leoliadau a chymerwyd y penderfyniad gan y Bwrdd Iechyd y gallai 10 ddarparu gwell gwasanaeth o fewn 40 munud o deithio i ddefnyddwyr y gwasanaeth.

(C) Pwyllgor Amddiffyn Ysbyty Coffa Ffestiniog

(i) Cymerodd y Cyngorydd Glyn Daniels y cyfle i ddiolch i'r Pwyllgor Craffu Gofal, ar ran Pwyllgor Amddiffyn Ysbyty Coffa Ffestiniog a thrigolion y Blaenau am gael y cyfle i gyflwyno eu tystiolaeth dros gael cyfleusterau iechyd yn ôl ym Mlaenau Ffestiniog.

(ii) Ar ran Pwyllgor Amddiffyn Ysbyty Coffa Ffestiniog, tywysodd Mr Geraint Vaughan Jones, ar ffurf sleidiau, yr Aelodau at gefndir a thystiolaeth o sut y penderfynwyd i gau Ysbyty Coffa Ffestiniog. Tynnwyd sylw at y cyfrifoldeb ychwanegol sydd ar Gyngor Gwynedd a'r Bwrdd Iechyd o dan Ddeddf Llesiant a Gofal Cymdeithasol 2014 i roi ystyriaeth difrifol i'r llanast a greuwyd gan y Bwrdd Iechyd dros y 5 mlynedd diwethaf o ganlyniad i'r penderfyniad hwnnw.

Gwnaed penderfyniad gan y Bwrdd Iechyd yn 2008 i gau Ysbyty Coffa Ffestiniog ac i adeiladu adeilad newydd a fyddai'n cynnig gwasanaeth llai effeithiol na'r hyn roedd gan drigolion Blaenau Ffestiniog a'r cylch ynghynt, a llai na'r hyn sydd yn cael ei gynnig mewn pentrefi dipyn llai na'r Blaenau a hynny o fewn Meirionnydd ei hun.

Pwysleiswyd na all trigolion Blaenau Ffestiniog anghofio'r gorffennol pan benderfynwyd i gau'r Ysbyty Coffa a hynny er mwyn arbed arian.

Aethpwyd ymlaen i esbonio cyn i Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ddod i rym roedd Ysbyty Coffa Ffestiniog yn un o'r ysbytai gorau ac yn ysbyty coffa i 353 o hogiau

ifanc a gollodd eu bywydau yn y Rhyfel Mawr. Yn 2012 roedd yna 12 o welyau mewn defnydd rheolaidd, staff nyrsio profiadol, practis meddygon sefydlog hefo 4 meddyg, meddygfeydd dwy/dair gwaith yr wythnos yn Llan Ffestiniog a Dolwyddelan; clinig ffisiotherapi, uned pelydr-x a oedd mewn defnydd rheolaidd gan y meddygon a'r cyfan ar gost o £800,000 y flwyddyn.

Pan bleidleisiodd y Bwrdd Iechyd yn 2013 i gau'r Ysbyty Coffa diflannodd y gwasanaethau amlinellir uchod i gyd dros nos hyd yn oed y gwasanaeth meddygon dibynadwy oedd ar gael ynghynt a hynny er gwaethaf pob protest a deiseb leol. Erbyn heddiw, nodwyd bod practis meddygol Blaenau Ffestiniog yn ddibynnol ar "locums" sydd prin yn adnabod eu cleifion, ac ambell ddiwrnod dim ond un "locum" sydd ar gael. 'Roedd yn amlwg o benderfyniad y Bwrdd Iechyd nad oedd trigolion Blaenau yn haeddu yr un gwasanaeth a threfi eraill Meirionnydd, a theimlwyd yn gryf bod anffafiaeth yn erbyn ardal Blaenau Ffestiniog.

Tynnwyd sylw at y ffaith bod y Prif Weinidog wedi datgan yn 2012 na fyddai 'run ysbyty dan fygythiad i gau ond eto i gyd fe gynhyrchodd y Bwrdd Iechyd y strwythur arfaethedig uwchlaw yr hyn a ddywedwyd gan y Prif Weinidog.

Drwy greu yr ardaloedd llesiant yn unol â'r Ddeddf, bwriad y Bwrdd Iechyd ydoedd creu ysbyty canolbwynt yn Nolgellau, cadw a gwella Ysbyty Coffa Tywyn, adeiladu Ysbyty Alltwn i gymryd lle Ysbyty Penrhyndeudraeth, cadw Ysbyty Bryn beryl, cadw Ysbyty Gwynedd Bangor. Ond yng nghyd-destun Ucheldir Cymru, y penderfyniad ydoedd cau Ysbyty Coffa Ffestiniog a gwneud i fwrdd a gwasanaeth Mán Anafiadau, Uned Pelydr-x, dwy feddygfa, a phwysleisiwyd wrth y Pwyllgor Craffu mai dyma yr unig ardal yng Ngwynedd sydd heb gartref nyrsio o gwbl ynddi hi.

Yn ôl yn 2012, y nod ydoedd "yr hyn sy'n bwysig yw bod pobl leol yn gwneud penderfyniadau lleol ynglyn a gofal iechyd yn lleol" ond pwysleisiwyd na fu unrhyw gytundeb arnynt yn lleol.

Cyfeiriwyd at ddeisebau arwyddwyd gan gannoedd o unigolion yn erbyn cau'r Ysbyty Coffa a oedd yn cynnwys 5 meddyg, 2 nyrs i gynrychioli staff yr Ysbyty, 4 cynghorydd sir, cadeirydd y Cyngor Tref, Ysgrifennydd Cyngor Cymuned Dolwyddelan, cadeiryddion cynghorau cymuned Trawsfynydd a Maentwrog, cadeirydd cwmni seren, Cadeiryddion Cyfeillion yr Ysbyty Coffa a'r Pwyllgor Amddiffyn, ond anwybyddwyd y deisebau gan y Bwrdd Iechyd. Cyfeirwyd at ymateb gan Gadeirydd y Bwrdd Iechyd i'r ddeiseb a oedd yn sarhad ar ddeallusrwydd trigolion Blaenau a'r cylch.

Yn 2015 galwyd am refferendwm gyda chanlyniad y bleidlais yn unfrydol i'w gynnal, a bu i 52% o'r etholaeth fwrw pleidlais gyda 99.6% ohonynt yn datgan o blaid ail-agor yr ysbyty coffa ym Mlaenau Ffestiniog hefo gwelyau i gleifion, uned man-anafiadau a gwasanaeth pelydr-x, ond fe anwybyddwyd hyn yn llwyr.

Cyfeiriwyd at restr o wasanaethau iechyd sydd ar gael yn Nolgellau, Tywyn a Ffestiniog a thynnwyd sylw bod ardal Blaenau yn derbyn 15 o wasanaethau yn llai na Dolgellau a 13 yn llai na Thywyn ac o ystyried bod poblogaeth Blaenau yng nghyfrifiad 2011 yn 4,875 o'i gymharau a 3,264 yn Nhywyn a 2,688 yn Nolgellau.

Tynnwyd sylw at dudalen a gynhyrchwyd gan y Bwrdd Iechyd dyddiedig Gorffennaf 2017, a oedd yn rhestru hyd at 36 o wasanaethau newydd fyddai ar gael yn y Ganolfan Coffa ond prysurwyd i nodi bod 23 ohonynt ym Mlaenau Ffestiniog yn barod cyn yr ad-drefnu. Cwestiynwyd pwy fyddai'n gyfrifol am dalu am y gwasanaethau hyn.

Cyfeiriwyd at gyflwyniad y Bwrdd Iechyd yn gynharach yn ystod y cyfarfod hwn lle roeddynt yn cyfiawnhau cau Ysbyty Coffa Ffestiniog a chwestiynwyd pam y bu i'r Bwrdd Iechyd gynnal arolwg yn Ffestiniog yn unig, pam targedu trydedd dref fwyaf Gwynedd, ardal sydd wedi dioddef di-weithdra a cholli gwasanaethau. Ni chafodd arolwg ei gynnal mewn ardaloedd eraill ac felly teimlwyd yn gryf bod anffafiaeth bwriadol i'r ardal. Pwysleiswyd nad oedd y Pwyllgor Amddiffyn yn gwarafun ysbytai mewn llefydd eraill ond yn hytrach gofyn pam nad oedd Blaenau Ffestiniog ac Ucheldir Cymru yn haeddu'r un gwasanaethau o ystyried ei ddiodefaint.

Apeliwyd ar gael yr Ysbyty Coffa yn ôl a mater bach fyddai addasu un o'r ystafelloedd yn y Ganolfan newydd i greu ward ar gyfer trigolion Ucheldir Cymru.

(CH) Rhoddwyd cyfle i aelodau'r Pwyllgor Craffu Gofal ofyn cwestiynau i gynrychiolwyr y Pwyllgor Amddiffyn Ysbyty Coffa Ffestiniog

(i) Mewn ymateb i ymholiad ynglyn â thystiolaethu bod pobl Blaenau angen gwelyau ysbyty cymunedol uwchben yr hyn sydd ar gael yn Ysbyty Alltwen, nododd Dr Walt Evans, Pwyllgor Amddiffyn Ysbyty Coffa Ffestiniog, bod llawer iawn o unigolion yn Ysbyty Gwynedd yn aros am le yn Ysbyty Alltwen. Ychwanegodd nad oedd hyn yn digwydd pan oedd Ysbyty Goffa Ffestiniog yn weithredol. Yn ogystal roedd tystiolaeth bod amryw o unigolion yn cael eu hanfon i ysbytai eraill megis Dolgellau, Eryri, Bryn Beryl sydd yn golygu milltiroedd o deithio i'w teulu i'w gweld.

Yn ychwanegol cyfeiriwyd at niferoedd o unigolion o gylch Blaenau Ffestiniog a oedd mewn ysbytai / cartrefi yn Llandudno, Pentrefoelas, Llanrwst, Porthmadog, Pentrefelin ac un wedi ei hanfon, oherwydd prinder gwelyau, i Dywyn, a bod y daith mewn bws i'w theulu yn eu gwneud yn amhosib i fynd i'w gweld.

(ii) Gofynnwyd pa dystiolaeth bod ardaloedd eraill yng Ngwynedd yn derbyn gwasanaeth gwell na Blaenau.

Ymatebodd Dr Walt Evans drwy nodi bod pob tref hefo ysbytai cymunedol a bod gwir angen ysbyty yn Blaenau, gwasanaeth pelydr-x ac uned man anafiadau. Nodwyd bod y sefyllfa yn ddyrys iawn yn Blaenau gyda llawer o gwynion fel y gwelir o'r deisebau. Cyfeiriwyd at restr o'r clinigau a gynigir gan y Bwrdd Iechyd i'r Ganolfan arfaethedig, ond nad oedd y clinigau hyn yn arbennig oherwydd eu bod i fod ar gael mewn unrhyw ardal llesiant. Yn hyn o beth felly, pa fath o ardal llesiant fyddai Blaenau Ffestiniog.

Cwestiynwyd sut y gellir cynnal clinig rhiwmatoleg heb gynnal uned pelydr-x.

(iii) Gofynnwyd a oedd tystiolaeth bod unrhyw unigolyn sydd wedi derbyn gwasanaeth yn Ysbyty Alltwen yn anhapus hefo'r gwasanaeth?

Ymatebodd aelod o'r Pwyllgor Amddiffyn drwy gyfeirio at brofiad personol lle 'roedd wedi gorfod chwilio am gartref nyrsio i'w mam a phe na fyddai wedi gwneud hynny byddai ei mam wedi gorfod mynd i gartref milltiroedd i ffwrdd neu hyd yn oed yn Lloegr. Cyfeiriodd ymhellach at brofiad arall personol lle gwnaed camgymeriad yng nghofnodion y claf a phan ffonwyd Ysbyty Gwynedd Bangor i gwyno dywedwyd mai Adran Pryderon oedd ar gael ac nid Adran Gwynion.

(iv) Mewn ymateb i ymholiad o faint o lythyrau oedd heb dderbyn sylw gan y Bwrdd Iechyd, nodwyd mai cyfran fechan iawn oedd yn y pecyn a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Craffu Gofal a bod sawl llythyr heb ei gydnabod na derbyn ymateb.

(v) Gofynnwyd pa bellter sy'n rhesymol i bobl deithio i ysbyty, nododd Mr Geraint Vaughan Jones y byddai'n ofynnol i bobl Dolwyddelan deithio 20 milltir i ysbyty a bod y Bwrdd Iechyd yn crybwyll taith o 40 munud sydd ddim yn berthnasol gan unrhyw Fwrdd Iechyd arall – 30 munud yw'r pellter teithio yn genedlaethol.

(vi) Gofynnwyd a ydych yn ymwybodol o unrhyw ardal sydd yn cynnig lefel o wasanaeth delfrydol?

Mewn ymateb, nodwyd bod ysbyty delfrydol, dibynadwy a dim cwynion wedi bodoli ym Mlaenau Ffestiniog. Ers cau yr ysbyty a chyfeiriwyd at lyfryn a baratowyd gyda 24 o achosion o gwynion a chopi wedi ei anfon i'r Bwrdd Iechyd ond fe'i anwybyddwyd mewn cyfarfod ym mis Mai gyda Phrif Weithredwr y Bwrdd Iechyd a'r Cyfarwyddwr Ardal Gorllewin.

Cyfeiriwyd ymhellach at broffil iechyd Blaenau Ffestiniog gan y Bwrdd Iechyd wedi ei ddyddio 5 Mehefin 2013 sef 4 mis ar ôl penderfynu cau'r ysbyty – a oedd yn datgan bod 28.5% o'r boblogaeth yn byw mewn tldi sef yr ail gyfran uchaf yng Ngwynedd; bod cyfradd derbyniad i'r ysbyty ar gyfer unigolion dros 75 yn uwch na Gwynedd, Gogledd Cymru a Chymru ac eto roedd y Bwrdd Iechyd yn penderfynu cau ysbytai.

(vii) Cyn terfynu, dyfynodd Dr Walt Evans at ddatganiad y Bwrdd Iechyd a oedd yn nodi "Blaenau Ffestiniog was not designated as a hub because analysis of the admissions and use of the hospital showed that the catchment care was largely confined to Blaenau Ffestiniog itself with a low level of admission from the west and little activity from the east". Mewn ymateb i hyn gwnaed sylw bod Blaenau Ffestiniog yn dref gyda phoblogaeth o oddeutu 5,000. Arferai weithio mewn practis meddygon a oedd yn gyfrifol am y cleifion a dderbyniwyd i'r ysbyty goffa yn ogystal â chleifion o Ddolwyddelan. Tynnwyd sylw pellach bod meddygfa arall ym Mhenrhyndeudraeth gyda'r meddygon hynny yn mynychu Ysbyty Bronygarth, Penrhyndeudraeth. Roedd yn amlwg bod lefel uchel o boblogaeth Blaenau yn defnyddio'r ysbyty ac felly yn gwbl amlwg bod angen yr ysbyty yna.

Cyfeirwyd ymhellach at lythyrau gan gyrff proffesiynol eraill yn gwrthwynebu'r newidiadau fel a ganlyn:

- Ilythyr gan Bwyllgor Lleol Meddygol (Ionawr 2013) a oedd yn datgan " we reject any of the current proposals to the closure of beds in North Wales, without prior thought regarding the impact of such change. There has been no convincing argument put forward that such closure will improve patient care. It seems to be proposed as clearly a cost cutting exercise".
- Ilythyr gan y Pwyllgor Deisebau (Mawrth 2017) a oedd yn datgan "We appreciate the rural nature of the area, and transport difficulty experienced especially by the elderly in reaching NHS sites, We also note that there is no registered nursing homes in the area and the care home that has been used as a stepped down facility does not have the capability for such a role. Inpatients facilities would provide this service. North Wales Local Medical Committee would fully endorse and support the campaign to alter the current developments to include the facilities currently being withdrawn. Also support the re-introduction of those withdrawn services as soon as possible to maintain service provision close to home as the stated policy of the Welsh Government".

Gwnaed cais i anfon y llythyrau uchod i Brif Weithredwr y Bwrdd Iechyd.

(viii) Mewn ymateb i ymholiad pa un o'r gwasanaethau y dymunir weld yn ôl, nodwyd bwysigrwydd i gael gwelyau preswyl yn ôl ym Mlaenau Ffestiniog ac yna byddai'r gwasanaeth man-anafiadau yn dod yn ei sgil.

(D) Ymatebodd Prif Weithredwr y Bwrdd Iechyd i'r cwestiynau a sylwadau uchod fel a ganlyn:

(i) O ran y broses o ble y dylai'r canolbwyntiau fod, nid maint y boblogaeth a ystyriwyd ar yr adeg ond cyfuniad o faint y boblogaeth a'r dalgylch a oedd yn ei ddefnyddio. Oherwydd pe bai ardal yn cael ei defnyddio mewn dalgylch ehangach, byddai gennych lai o unedau oherwydd bod pobl eisoes yn teithio yno. Gwerthfawrogir y rhesymeg yng nghyswllt Blaenau bod mwy o bobl o'r ardal leol yn defnyddio'r ysbyty, ond os edrychir ar leihau'r canolbwynt, nid yw'r rhesymeg o reidrwydd yn gweithio.

(ii) O ran y rhesymeg dros y newid, dywedodd y Prif Weithredwr na ellir cynnal sgiliau ac effeithiolrwydd, denu staff os ydynt dim ond yn trin ychydig o gleifion a sesiynau hanner diwrnod.

(iii) Yn bersonol, nid oedd gan y Prif Weithredwr unrhyw dystiolaeth i awgrymu bod y cymhelliant wedi'i godi fel anffafiaeth. Roedd yna resymeg, ac nad oedd wedi gweld tystiolaeth bod cymhelliant o anffafiaeth tuag at drigolion Blaenau Ffestiniog ond yn hytrach roedd wedi gweld tystiolaeth pam y gwnaed y newid ac iddo ef roedd yn edrych bod unigolion o fewn y Bwrdd Iechyd wedi ymgymryd a phroses resymegol mor dda ag y gallent o gofio bod lleihau nifer yr hybiau yn mynd i fod yn anodd ac yn sicr, byddai'n anodd esbonio i boblogaeth na fyddai'r ddarpariaeth ar gael yn y dyfodol. Ni chredir bod y broses wedi ei wneud oherwydd problem ariannol oherwydd bod mwyafrif o Fyrddau Iechyd mewn diffyg ar draws y GIG gyfan yng Nghymru a Lloegr.

(iv) O ran pobl, mae'r Bwrdd Iechyd yn cytuno, bod her o ran gwelyau nyrsio a phreswyl ond mae yna broblem ymhobman. Nid yw'r ffaith nad oes gwelyau, yn golygu y dylai pobl aros mewn gwely GIG, a rhaid cydweithio i gael yr holl welyau gwahanol i ymateb i anghenion.

(v) Ni allai'r Prif Weithredwr ymateb ynglyn a'r sefyllfa gyda thai gofal ychwanegol.

(vi) O ran cwynion, mae'r Bwrdd Iechyd o'r farn bod mwy o bobl yn debygol o ffonio adran pryderon yn hytrach nag adran gwynion. Serch hynny mae gan y Bwrdd Iechyd adran gwynion ac maent yn delio ag ystod eang o enghreifftiau o ran cwynion ac achosion difrifol.

(vii) O ran diffyg gohebu, cydnabuwyd bod hyn yn rhywbeth y mae angen i'r Bwrdd Iechyd ymddiheuro amdano. Yn yr un modd mae llawer o ohebiaeth, ac mae'r Bwrdd Iechyd wedi ail-ddatgan nifer o bethau ac mae wedi ceisio egluro'r broses a'r cymhelliant ond mae'n anodd profi cymhelliant neu cyfiawnhau yr hyn mae pobl yn gredu yw'r cymhelliant.

(viii) O ran bod mewn mesurau arbennig, roedd y Prif Weithredwr o'r farn nad oedd gan y Bwrdd lechyd gysylltiad / berthynas ac ymddiriedaeth y boblogaeth yn y ffordd y dylent fod wedi ei gael. Mae'n rhywbeth y maent wedi ceisio gwella, a phe bai'r Bwrdd lechyd yn mynd yn ôl mewn amser o ran ymgysylltu, credir y byddai wedi bod yn wahanol.

(ix) Mewn ymateb i'r llythyr ychwanegol a dderbyniwyd gan y Pwyllgor Meddygaeth Lleol, roedd y Prif Weithredwr wedi cael sawl cyfarfod ond nid oedd y mater hwn wedi bod ar yr agenda. Fodd bynnag, cymaint ag y byddai'n wych cael 20 canolbwynt, yr her ydoedd denu meddygon teulu i swyddi.

(DD) Yn ystod y drafodaeth ddilynol ymysg Aelodau'r Pwyllgor Craffu Gofal yn unig, amlygwyd y sylwadau canlynol:

- (i) Pryder ynglyn ag anawsterau teithio i Ysbyty Alltwn i gleifion a theuluoedd
- (ii) O'r sylwadau a wnaed gan y Pwyllgor Amddiffyn bod angen i Fwrdd lechyd Betsi Cadwaladr adolygu'r materion canlynol:
 - Diffyg ymgynghori a chyfathrebu gyda thrigolion lleol a chael ffeithiau cywir oherwydd bod gwersi i'w dysgu o'r adolygiad diwethaf
 - Poblogrwydd gweithgareddau awyr agored a thwristiaeth ym Mlaenau Ffestiniog a'r posiblwydd felly o gynnydd am wasanaethau pelydr-x a mân anafiadau
 - Cynnal adolygiad arall annibynnol gan bod yr un diwethaf bellach yn hanesyddol ac felly bod cyfle euraidd i newid y penderfyniad i gael gwelyau preswyl i gleifion yn ôl / uned peldyr-x a gwasanaeth man-anafiadau sydd ei wir angen ym Mlaenau Ffestiniog
 - Anawsterau o safbwynt gofal cartref i gleifion ym Mlaenau Ffestiniog oherwydd bod llawer o'r tai yn anaddas i fedru cymryd gwelyau ysbyty
 - Ystyried darpariaeth tai gofal ychwanegol
- (iii) Tra'n cydymdeimlo gyda thrigolion Blaenau Ffestiniog o golli adnodd teimlwyd rhaid bod yn realistig a bod y gwasanaeth yn gynaliadwy, diogel ac 'run fath i weddill y Sir.
- (iv) Rhaid cymryd i ystyriaeth o'r 10 canolfannau gwasanaeth a weithredir bod 3 ohonynt yn Wynedd sef 30% ac efallai y byddai dadlau am bedwerydd i'w lleoli ym Mlaenau Ffestiniog yn anodd

Mewn ymateb i'r sylwadau uchod:

Nododd y Cyfarwyddwr Corfforaethol:

- tra'n derbyn y sylwadau uchod, y byddai modd gofyn i'r Bwrdd lechyd monitro a chasglu tystiolaeth yn rheolaidd i weld pa effaith mae'r newidiadau yn gael ar drigolion Blaenau Ffestiniog er ystyriaeth pellach gan y Pwyllgor Craffu Gofal ar ôl i'r Ganolfan Goffa agor ym mis Hydref eleni. Drwy wneud adolygiad byddai

modd cymharu'r gwasanaeth yn ardal Blaenau Ffestiniog o'i gymharu a gweddill y Sir.

- O safbwynt diffyg recriwtio staff, cydnabuwyd bod anawsterau yn Wynedd ac yn benodol ardaloedd gwledig ac y byddai'n ddefnyddiol comisiynu darn o waith ar y cyd gyda'r Bwrdd Iechyd i geisio cyfarch y broblem

Nododd y Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant:

- bod rhai pryderon wedi eu lleisio yn y gorffennol ynglyn a gwasanaeth trafniadaeth cyhoeddus o arfordir Meirionnydd a pha mor hwylus ydoedd cyrraedd Ysbyty Alltwen ac fe wnaed arolwg bryd hynny. Yn deillio o hyn fe wnaed addasiadau i amserlenni bysiau a sicrhau bod bysiau yn troi fyny i Ysbyty Alltwen ond efallai ei fod yn amserol i ofyn i'r Aelod Cabinet Gofal ac Aelod Cabinet Amgylchedd i gomisiynu gwaith er mwyn ail-edrych ar y ddarpariaeth.
- O safbwynt tai gofal ychwanegol bod symposiwm i'w gynnal ar 13 Hydref gyda Adran Tai y Cyngor / Cartrefi Cymunedol Gwynedd a Cynefin i drafod y mater hwn ac y byddai'n fuddiol rhoi gwahoddiad i gynrychiolydd o Fwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr fod yn rhan o'r trafodaethau yn ogystal
- Er gwybodaeth, bod yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant yn comisiynu gwaith ar safleoedd preswyl / nyrsio a bod Cartref Preswyl Bryn Blodau, Llan Ffestiniog, yn un o'r catrefi o dan ystyriaeth

Penderfynwyd: (a) Derbyn, nodi a diolch i'r Bwrdd Iechyd a'r Pwyllgor Amddiffyn Ysbyty Coffa Ffestiniog am eu cyflwyniadau.

(b) Cytuno ar yr argymhellion isod, ond bod union eiriad terfynol yr argymhellion yn cael ei gyflwyno ar gyfer cytundeb terfynol y Pwyllgor Craffu Gofal yn ei gyfarfod ar 21 Medi 2017:

- (i) **Bod y Pwyllgor Craffu Gofal yn galw ar Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr i rannu'r holl wybodaeth gefndir fu'n rhan o'r penderfyniad gwreiddiol i newid darpariaeth cyfleusterau a gwasanaethau iechyd yn ardal Blaenau Ffestiniog.**
- (ii) **Bod y Pwyllgor Craffu yn galw ar Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr fonitro gwybodaeth a data mewn perthynas ag effeithiolrwydd gwasanaethau iechyd cyfredol yn ardal Blaenau Ffestiniog a Llesiant ei thrigolion yn rheolaidd ac i ymrwymo i addasu/newid y ddarpariaeth os oes tystiolaeth i gyfiawnhau hynny. Mae'r Pwyllgor o'r farn y byddai'n fuddiol pe byddai'r gwaith yma'n cael ei wneud gan asiantaeth annibynnol neu o leiaf yn cael ei gadarnhau gan asiantaeth annibynnol a bod yr wybodaeth yn cael ei chyflwyno i sylw'r Pwyllgor Craffu Gofal ymhen amser rhesymol.**
- (iii) **Yn deillio o'r dystiolaeth a gyflwynwyd gan Bwyllgor Amddiffyn Ysbyty Blaenau Ffestiniog am ddiffyg ymateb i ddeisebau a gohebiaeth yn y gorffennol, bod y Bwrdd yn rhoi ystyriaeth fanwl i ddiffygion ymgysylltu ac ymgynghori yn y gorffennol er mwyn gwella'u trefniadau ar gyfer y dyfodol. Anogir y Bwrdd Iechyd i gyfathrebu'n rheolaidd ac effeithiol gyda thrigolion ardal Blaenau Ffestiniog mewn perthynas â darpariaeth cyfleusterau a gwasanaethau iechyd lleol.**
- (iv) **Gofynnir i'r Aelod Cabinet Amgylchedd a'r Aelod Cabinet Gofal gomisiynu asesiad o hwylustod a hygyrchedd gwasanaethau iechyd trwy gludiant cyhoeddus a chymunedol o fewn dalgylch Ysbyty Alltwen. Tra byddai'r**

flaenoriaeth i'w roi ar y dalgylch yma, wedi ei gwblhau, gellir ystyried os oes budd i gynnal asesiadau tebyg mewn ardaloedd eraill.

- (v) Bod yr angen am gartrefi addas ar gyfer pobl hŷn yn cynnwys y ddarpariaeth o dai gofal ychwanegol yn ardal Blaenau Ffestiniog yn cael ei wyntyllu'n llawn ar y cyd gan yr Aelod Cabinet Gofal, Aelod Cabinet Tai, Hamdden a Diwylliant a'r Bwrdd Iechyd ynghyd â Phartneriaeth Tai Gwynedd.**
- (vi) Bod y Pwyllgor Craffu yn galw ar Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a Chyngor Gwynedd i gydweithio'n agos a chymryd camau ymarferol priodol i recriwtio staff gofal ac iechyd fel bod timau llawn yn eu lle i gynnal gwasanaethau yn ardal Blaenau Ffestiniog ac ar draws y Sir.**

Dechreuodd y cyfarfod am 1.00 p.m. a daeth i ben am 4.10 p.m.